

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Zdeňka Kühna a soudkyň Michaely Bejčkové a Sylvy Šiškeové v právní věci žalobkyně: nezl. E. P., zast. Mgr. Davidem Zahumenským, advokátem se sídlem tř. Kpt. Jaroše 1922/3, Brno, proti žalované: **Masarykova základní škola a mateřská škola Český Těšín**, sídlem Komenského 607/3, Český Těšín, zast. Mgr. Bc. Alicí Frýbovou, advokátkou se sídlem Za Poříčskou bránou 365/21, Praha 8 – Karlín, ve věci ochrany před nezákonným zásahem, v řízení o místní příslušnosti dle § 7 odst. 6 s. ř. s. na základě nesouhlasu Městského soudu v Praze s postoupením věci ze dne 16. 3. 2021

t a k t o :

K projednání věci vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 3 A 17/2021 **je místně příslušný** Krajský soud v Ostravě.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobkyně je žákyně třetí třídy základní školy v Českém Těšíně. Po uzavření základních škol na podzim roku 2020 opět školu navštěvovala v období od 30. 11. 2020 do 18. 12. 2020. Žalovaná na základě tehdejších mimořádných opatření Ministerstva zdravotnictví vyžadovala, aby žáci nosili při výuce roušky nebo jiné ochranné prostředky dýchacích cest.

[2] Žalobkyně podala u Krajského soudu v Ostravě dne 28. 12. 2020 žalobu na ochranu před nezákonným zásahem. Jako žalovanou označila pouze v záhlaví uvedenou základní školu. V petitu žaloby se domáhala, aby soud určil, že vynucování povinnosti nosit ochranné prostředky dýchacích cest ve škole a výhrůžky sankcemi, pokud tuto povinnost nesplní, byly nezákonným zásahem. Dále navrhla, aby soud zakázal škole dále vynucovat nošení roušek (a jiných ochranných prostředků) a přikázal škole, aby žalobkyni umožnila navštěvovat výuku bez nošení těchto ochranných prostředků. V bodu 42 odůvodnění žaloby žalobkyně mj. navrhla, aby krajský soud sám prohlásil mimořádná opatření ministerstva „za nulitní [nebo je] *eventuálně zrušil s účinky ex tunc*“. Krajský soud v Ostravě proto usnesením ze dne 19. 1. 2021, čj. 25 A 261/2020-19, žalobu v části, ve které se žalobkyně domáhala zrušení opatření ministerstva, vyloučil k samostatnému projednání a rozhodnutí. Své rozhodnutí zdůvodnil tím, že ministerstvo, jako autor mimořádných opatření, má sídlo v Praze; část věci proto vyloučil, aby ji mohl postoupit příslušnému soudu. Žalobkyně na tento krok okamžitě zareagovala. V podání ze dne 20. 1. 2021

vyjádřila svůj nesouhlas s postupem krajského soudu. Poukázala také na to, že postup krajského soudu byl v rozporu s rozhodnutím NSS ze dne 17. 12. 2020, čj. Nad 193/2020-28. Krajský soud nato usnesením ze dne 28. 1. 2021, čj. 25 A 261/2020-32, obě věci opět spojil a (nyní již s dvěma žalovanými – školou a ministerstvem) postoupil k projednání a rozhodnutí Městskému soudu v Praze.

[3] Městský soud předložil věc NSS k rozhodnutí o místní příslušnosti podle § 7 odst. 6 věty druhé s. ř. s., neboť nesouhlasí s názorem Krajského soudu v Ostravě. Městský soud upozornil na to, že žalobkyně v petitu žaloby neformulovala návrh na přezkum mimořádných opatření, ale domáhala se „jen“ ochrany před nezákonným zásahem proti žalované základní škole. Krajský soud se tak měl zákonností mimořádných opatření zabývat nanejvýš jen jako předběžnou otázkou pro rozhodnutí o zásahu. Krajský soud však do řízení proti vůli žalobkyně přidal ministerstvo jako dalšího žalovaného a právě s odkazem na sídlo ministerstva věc postoupil městskému soudu.

[4] Nesouhlas Městského soudu v Praze s postoupením věci je důvodný.

[5] V řízení o zásahové žalobě je dle § 83 s. ř. s. žalovaným správní orgán, který *podle žalobního tvrzení* provedl zásah. Rozšířený senát v usnesení ze dne 9. 12. 2014, čj. Nad 224/2014-53, rozhodl, že § 83 s. ř. s. je třeba vykládat tak, že soud na základě tvrzení žalobce, eventuálně doplněného na výzvu soudu, a s přihlédnutím k dalším informacím, které má soud případně k dispozici, po právní stránce posoudí, kterému správnímu orgánu je s ohledem na tato tvrzení přičitatelné jednání, jež má být podle žalobce nezákonným zásahem. Liší-li se tento závěr soudu od projevu vůle žalobce označujícího žalovaného, upozorní soud žalobce na svůj závěr a vyzve jej, aby případně reagoval úpravou označení žalovaného (usnesení rozšířeného senátu ze dne 9. 12. 2014, čj. Nad 224/2014-53, bod 61). Žalobkyně sama uvedla, že si není jista, zda je původcem zásahu vláda, či základní škola (byť sama v žalobě odkazovala na mimořádná opatření *ministerstva*); na výše uvedené závěry rozšířeného senátu též sama upozornila v bodech 11 a 12 žaloby.

[6] Pokud se tak krajský soud domníval, že původcem zásahu je ministerstvo, měl na to žalobkyni upozornit a dát jí možnost upravit osobu žalovaného. To však krajský soud neučinil. Jeho postup byl nesprávný, neboť nejprve vyčlenil k samostatnému rozhodnutí (údajný) návrh na zrušení mimořádných opatření a následně zase obě „rozdělené“ věci spojil ve věc postoupenou městskému soudu. Žalobkyně v petitu žaloby brojila jen proti zásahu ze strany základní školy; návrh na zrušení mimořádných opatření do petitu nevčlenila. Žalobkyně též výslovně za žalovaného označila právě jen základní školu; ministerstvo jako dalšího žalovaného do věci vnesl teprve krajský soud.

[7] V nynějším případě byl proto o věci příslušný rozhodnout krajský soud sám podle § 7 odst. 2 s. ř. s., protože sídlo základní školy jako (žalobkyní označeného) původce zásahu bylo v obvodu krajského soudu.

[8] Nesouhlas Městského soudu v Praze s postoupením věci byl důvodný, proto NSS rozhodl tak, že k řízení je místně příslušný Krajský soud v Ostravě. Oba soudy jsou tímto rozhodnutím vázány (§ 7 odst. 6 věta třetí s. ř. s.).

pokračování

[9] Nad rámec výše uvedeného NSS dodává, že si je vědom nesnadné situace žalobkyně i krajského soudu, neboť judikatura se ve věci vymezení správného žalovaného v podobných zásahových věcech bouřlivě vyvíjí (srov. zejména věc vedenou před rozšířeným senátem pod sp. zn. 9 As 264/2020, respektive předkládací usnesení ze dne 19. 2. 2021, čj. 9 As 264/2020-29, kde se devátý senát vymezil proti závěrům osmého senátu v rozsudku ze dne 19. 11. 2020, čj. 8 As 34/2020-100). NSS proto doporučuje krajskému soudu s dalším postupem vyčkat rozhodnutí rozšířeného senátu ve věci 9 As 264/2020, které by mělo padnout v nejbližších týdnech. Toto rozhodnutí by mělo osvětlit, kdo je žalovaným v řízení o podobných zásahových žalobách, jako je i žaloba nynější. V každém případě však není možné, aby si krajský soud do této věci dosazoval žalovaného podle své úvahy, bez návrhu žalobkyně, a dokonce proti její vůli.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. dubna 2021

Zdeněk Kühn
předseda senátu